

586

עב"ד: סי' 7 חנה טניצר

המוסד לבוררות מוסכמת בשירותים הציבוריים

בוררות מוסכמת (בר"מ) 1\98

הסתדרות העובדים הכללית החדשה - איגוד סגל המחקר

בענין

ה ת ו ב ע ת

נ ג ד

מדינת ישראל

ה נ ת ב ע ת

עו"ד נחמן אורי, יו"ר
מר יואל אלובי, חבר
מר אברהם כהן, חבר

בפני:

בשם התובעת: עו"ד גב' חנה שניצר
בשם הנתבעת: עו"ד גב' דלית גילה

פ ס ק - ב ו ר ר ו ת

בפנינו תביעה של הסתדרות העובדים הכללית החדשה - איגוד סגל המחקר, (להלן - התובעת), להעניק לעובדים המדורגים בדרוג המחקר, והמועסקים במינהל המחקר החקלאי ובמכון הוטרינרי, (להלן - החוקרים), תוספת מחקר חקלאי בשעור של 15%.

באי-כח מדינת ישראל (להלן - הנתבעת) מתנגדים לתביעה. כמו-כן מבקשת הנתבעת לחייב את החוקרים להחתיים כרטיס נוכחות באמצעות שעון-אלקטרוני, גם ללא מעבר לשבוע עבודה בן 5 ימים, כל עוד לא נפתרו חילוקי הדעות שבין הצדדים בדבר השאלות הכרוכות במעבר הנ"ל.

תוספת המחקר החקלאי בשעור של 15% מוענקת לעובדי מינהל המחקר החקלאי, שאינם מדורגים בדרוג עובדי מחקר ואינם בדרוג רופאים וטרינרים, בתוקף החלטת ועדת המעקב מיום 5.5.1994. ההנמקה למזון התוספת האמורה הייתה תרומתו הגדולה של המחקר החקלאי למשק המדינה, כמו-כן נקבע בהחלטה, כי בתמורה לתוספת מתחייבים העובדים לשתף פעולה בביצוע שינויים ארגוניים, לרבות צמצום כח אדם שיתחייב מהם.

-2-

בשנת 1997 הוחלט לכלול בין מקבלי התוספת גם את עובדי המכון
הוטרינרי והשירותים הוטרינריים, שאינם מדורגים בדירוג עובדי המחקר
ולא בדירוג רופאים וטרינריים. הממונה על השכר דאז, מר יוסי קוצ'יק,
נימק את ההחלטה כך:

"בעקבות שינויים מבניים וארגוניים שנערכו ונערכים כיום
בשירותים הוטרינריים ובמכון הוטרינרי, לרבות היערכות
חדשה בנושא הטיפול בבשר מיובא, הפעלת מעבדות חדשות וטיפול
באוטונומיה, לצד הכנסת שערך נוכחות ממוחשב, יום עבודה
גמיש ומעבר ל-5 ימי עבודה בשבוע, הוחלט לשלם תוספת "מחקר
חקלאי" לעובדים בשירותים הוטרינריים ובמכון הוטרינרי."

הנמוק העיקרי שבאי-כח התובעת מסתמכים עליו, הוא תרומתם הסגולית
של החוקרים למחקר החקלאי. תרומה זאת, שאין חולקים עליה, אף מצאה
ביטוי בפסיקה קודמת של מוסד זה. ההישגים הרבים של המחקר החקלאי
בישראל הם, לטענת התובעת, פרי היצירה הרוחנית של החוקרים,
ומתאפשרים גם בזכות הקציבי מחקר שהם משיגים. היעלה על הדעת, טוענת
התובעת, שדווקא החוקרים לא יזכו בתוספת הקרויה "תוספת מחקר חקלאי"
המשולמת במקום עבודתם לעובדים אחרים?

עוד טוענת התובעת, כי התוספת הוענקה לעובדים שאינם חוקרים
בתמורה לשינויים ארגוניים שהונהגו במינהל המחקר החקלאי ובשירותים
הוטרינריים, כגון צמצומים, מעבר לשבוע עבודה בן 5 ימים, חתימה על
כרטיס נוכחות באמצעות שערך אלקטרוני וקבלת מטלות נוספות. לטענתה,
השינויים שאינם קשורים בחתימה על שערך ובמעבר ל-5 ימים הופעלו גם
לגביהם, והם אף מוכנים לשקול מעבר ל-5 ימי עבודה וחתימה על שערך
אלקטרוני, אם יוסכם אתם על הסדרים שאינם פוגעים בעבודתם המדעית,
שאינה מוגבלת בשעות, וכמובן, אם תשולם להם התוספת הנדונה בבוררות
זאת.

- 3 -

לטענת הנתבעת, התוספת הוענקה לעובדים שאינם חוקרים בראש וראשונה כדי לצמצם את הפער הניכר בין שכרם של החוקרים הצמוד לשכר חוקרי מערכת הבטחון, ובאמצעות הצמדה זאת לשכר חברי הסגל האקדמי במוסדות להשכלה גבוהה, לבין שכרם הנמוך יחסית של יתר העובדים.

הנתבעת טוענת שהחוקרים רוצים "להנות מכל העולמות"; מצד אחד הם צמודים לשכרם הנכבד של חוקרי מערכת הבטחון, וככל העובדים המדורגים בדרוג עובדי המחקר האזרחי הם מקבלים גם תוספת מיוחדת בשעור של 14.5% משכרם על-פי פסיקה קודמת של מוסד זה, בגין התוספות המפעליות הנחוגות במפעלי מערכת הבטחון, ומצד שני הם מבקשים לקבל את התוספת שהוענקה לעובדים אחרים ב"חצר" שלהם, שמטרתה הייתה דווקא לצמצם את הפער בינם לבין החוקרים.

אשר לשנויים הארגוניים, טוענת הנתבעת, כי השתתפותם של החוקרים במסלולי כוספות ובצמצומים הינה קטנה מאוד, ואילו הנכונות העקרונית לעבור ל-5 ימי עבודה בשבוע וחתימה על שעון אינה מזכה בשום תוספת לשכר, עפ"י החסכמים שבין הנתבעת להסתדרות הכללית. יצוין כי חלק מהעובדים שבדרגות זאת מתחמט אליהם כבר תותמים באמצעות שעון אלקטרוני: עובדי המכון הוטרינרי, עפ"י "הסדר - ביניים" שנעשה במהלך בודרות זאת, ועובדי מינהל המחקר החקלאי שהביעו נכונות לכך תמורת הזכות להיות מועסקים 15 שעות כוספות ומעלה לחודש וזאת עפ"י הסדר עם נציבות שירות המדינה.

לאחר ששמענו את טענות הצדדים, ולאחר עיון בראיות שהובאו מטעמם, הן עדויות בע"פ והן מסמכים לרוב, ולאחר עיון בסיכומי הטענות שהוגשו בכתב, הגענו למסקנות הבאות:

א. ב- 7.4.93 פנו שלושה ועדים במינהל המחקר החקלאי: ועד דירוג אחיד ומקצ"טים, ועד הנדסאים וטכנאים וועד מהנדסים ומח"ר אל מזכיר מועצת הפועלים בראשון לציון, בתביעה - בין היתר - למתן תוספת מחקר, בהשתמכם על הפער החולך ומתרחב בין שכרם ובין שכר עובדי המחקר במינהל. מר זורי מזרחי, מזכיר מועצת הפועלים העביר את תביעות העובדים אל הנהלת המינהל תוך הבעת תמיכתו ותמיכת הסתדרות עובדי המדינה.

-4-

גם גב' מירה ארינובסקי, מזכירת הסתדרות עובדי המדינה במועצת הפועלים, העידה שבהמשך המשא-ומתן עם האוצר על תביעה זו, היא הסתמכה גם על הפער מול השכר של עובדי המחקר במינהל המחקר החקלאי.

מר יובל רכלבסקי, היום הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר, שניהל את המו"מ מטעם הממונה דאז, העיד בפנינו, שגם מבחינת המדינה, העילה למתן התוספת לעובדי מינהל המחקר החקלאי שאינם חוקרים חיותה הרצון לצמצם את הפער בין שכרם ובין שכר החוקרים במינהל. עדות זו נתמכה על ידי עדותו של מר אברהם בקשי, מנהל משאבי אנוש במינהל המחקר החקלאי.

על סמך ראיות אלה השתכנענו, שהתוספת בשיעור של 15% הוענקה לעובדים שאינם חוקרים על מנת לצמצם את הפער בין שכרם לבין שכר החוקרים.

ב. בעדותו הנ"ל אמר מר רכלבסקי, שכאשר ניהל את המו"מ על מתן התוספת האמורה, הוא העלה במקביל דרישה לחתייעלות, ואמנם דרישה זו נענתה ומצאה את ביטולה בהחלטת ועדת המעקב, שעובדי המינהל ישתפו פעולה בביצוע שינויים מבניים ארגוניים, לרבות - במידת הצורך - בצימצום כוח-אדם בחתאם להוראות התקשי"ר.

באשר למכון הווטרנרי והשירותים הווטרנריים, כבר הבאנו לעיל את מכתבו של מר יוסי קוצ'יק, המעיד כי בעקבות שינויים מבניים וארגוניים שנערכו במוסדות אלה הוחלט לשלם את תוספת המחקר החקלאי גם לעובדי מוסדות אלה, להוציא עובדי המחקר והרופאים הווטרנריים.

המסקנה היא, שגם אם הסיבה העיקרית למתן תוספת המחקר החקלאי לעובדים שאינם חוקרים הייתה צמצום הפער בין שכר החוקרים ובין שכר יתר העובדים, יש לזקוף את מתן התוספת, חלקית, גם כתמורה להתייעלות ולשינויים הארגוניים הנ"ל.

-5-

ג. השינויים הארבוניים שהחלטת ועדת המעקב, וההוראה של הממונה על השכר, משנת 1997, זכות בהם, הונהגו במידה זו או אחרת, גם ביחס לעובדים המדורגים בדרוג חוקרים.

ד. החוקרים זוכים, כאמור לעיל, בדומה ליתר העובדים בדרוג המחקר האזרחי, בתוספת של 14.5% משכרם, בגין תוספות יחודיות המשתלמות לעמיתיהם במערכת הבטחון. אין חולק על כך, שבמערכת הבטחון קימות תוספות שונות לשכר, בשעור העולה במידה ניכרת על 14.5%. השעור של 14.5% נקבע כשעור המשקף את התוספות היחודיות המשותפות לכלל מפעלי מערכת הבטחון, אך בנוסף לכך זוכים החוקרים המועסקים שם לתוספת מתוספות שונות.

ה. כבואנו לידן בתביעה להענקת תוספת המחקר החקלאי לחוקרים, עלינו לאזן בין שיקולים מנוגדים. מצד אחד, השתכנענו כאמור כי שכרם של עובדים אלה גבוה ביחס לשכרם של העובדים האחרים במקום עבודתם, עקב החצמדה לשכר החוקרים הביטחוניים והתוספת של 14.5% שתוארו לעיל, ושתוספת המחקר החקלאי נועדה בעיקר למצמם פער זה; מצד שני אותם עובדי המחקר היו שותפים, במידה זו או אחרת, בהתיעלות במינהל המחקר החקלאי ובתוספת המטלות במכון הווטרינרי, שבעטים ניתנה תוספת המחקר החקלאי ליתר העובדים. כמו כן, אין להתעלם מן הטענה, שיש חוסר סבירות במצב שבו "תוספת מחקר" מוענקת לעובדי היחידה, אינה ניתנת לחוקרים ביחידה.

לאור הצורך להגיע לאיזון צודק בין שיקולים מנוגדים, החלטנו להעניק לחוקרים במינהל המחקר החקלאי ובמכון הווטרינרי תוספת מחקר חקלאי בשעור של 5%. פתרון זה יעניק גם לחוקרים "תוספת מחקר חקלאי", אך בשיעור נמוך יותר מהניתן ליתר העובדים, כדי לפגוע פחות ככל האפשר בשאיפה לצמצום הפערים, שעמדה ביסוד השקולים של ועדת המעקב.

ו. כבואנו לקבוע את תאריך התחולה של תוספת השכר בשעור של 5%, אנו סבורים שמן הצדק לאזן בין הדעה כי התוספת צריכה לחול מיום הגשת התביעה, ובין שאיפה שלא להנהיג שינויים רטרואקטיביים בשכר עבודה, ואנו קובעים שחתוספת תשולם החל ב- 1.7.1999.

-6-

ז. על הנתבעת לנקוט בצעדים הדרושים כדי שהתוספת תהיה לרכיב פנסיוני.

ח. נותר לנו לפסוק בבקשת הנתבעת לחייב את החוקרים להחתיים את כרטיסי הנכחות בשעון אלקטרוני, כפי שנוהגים יתר העובדים. החובעת מתנגדת לכך. לאחר שסקלנו את טענות הצדדים, הגענו להחלטה כי על החוקרים להחתיים כרטיסי נכחות באמצעות שעון אלקטרוני החל מיום 1.12.2000. אין בחתימה כזאת, כשלעצמה, איזושהי פגיעה בזכות מזכויות העובדים.

ט. אשר למעבר ל-5 ימי עבודה בשבוע, על הצדדים להמשיך ולנהל מו"מ בנדון, כמתחייב מההסכם שבין המדינה להסתדרות הכללית.

ניתן היום, בירושלים, י"א בחשוון תשס"א, 8.11.000.

אברהם כהן
(-)

יואל אלובי
(-)

עו"ד נחמן אורי
(-)

מדינת ישראל
משרד האוצר

שכר והסכמי עבודה

רחי קפלן 1, טל: 02-5317189 ת.ד. 883, ירושלים 91008 פקס: 02-7658360

כ"ב בטבת התשס"א
17 בינואר 2001

ש.כ. 5154-2000

העמ/19/2000(78)

אל:

מר מוטי מרוז
סגן בכיר לחשב הכללי
מר אהרון לרמן
סמנכ"ל למינהל ותקציב
מינהל המחקר
מר יהודה מאירוביץ
סגן מנהל השירותים הווטרינרים
משרד החקלאות

הנדון: עובדי מחקר במנהל המחקר החקלאי ובמכון הוטרינרי - פסק בוררות (בר"מ)
1/98 - הוראות ביצוע

הנחיות פרקליטות המדינה מיום 12.11.2000

ביום 8.11.2000 ניתן פסק בוררות של המוסד לבוררות מוסכמת בבר"מ 1/98. מצ"ב פסק
הבוררות והנחיות הביצוע של פרקליטות המדינה מיום 12.11.2000.

להלן הוראות לביצוע פסק הבוררות:

1. פסק הבוררות חל על עובדי מחקר במנהל המחקר החקלאי ובמכון הוטרינרי בלבד.
2. נפסק כי החל מיום 1.12.2000 יש לבצע חתימת נוכחות באמצעות שעון נוכחות
ממוחשב בכניסה וביציאה מהעבודה. הנכם מתבקשים לדאוג לביצוע בהקדם האפשרי.
- א. החל מיום הפעלת השעון אין לשלם תמורה בעד עבודה בשעות נוספות ובניסויי שדה
למי שלא חתם כאמור בכניסה וביציאה מן העבודה.
3. עובדי המחקר במנהל המחקר החקלאי ובמכון הוטרינרי יקבלו "תוספת מחקר חקלאי"
בשיעור 5% מן השכר המשולב, רטרואקטיבית מיום 1.7.1999.

א. "תוספת המחקר החקלאי" תובא בחשבון לכל דבר ועניין אולם, היא תשולם לגמלאים רק לאחר הכרתה כתוספת קבועה. נציבות שירות המדינה תפעל להביא עניין זה בפני ועדת השרות.

ב. את התוספת יש לשלם בשורה נפרדת בתלוש המשכורת ולהקצות לה סמל תוספת בהתאם.

4. נושא שבוע עבודה בן 5 ימים ידון בין הצדדים במטרה להפעיל בהקדם האפשרי את ההסכמות על המעבר לשבוע עבודה מקוצר, שגובשו אך חיכו לפסיקה דלעיל.

ב ב ר כ ה ,

יוב ל רכלבסקי

יוב ל רכלבסקי
הממונה על השכר והסכמי עבודה

העתק:

עו"ד שמואל הולנדר - נציב שירות המדינה, נש"מ
מר מיכה שדר - סגן הממונה על השכר, משרד האוצר
מר שמואל זיסקינד - סגן נציב שירות המדינה, נציבות שירות המדינה
עו"ד דלית גילה - סגן בכיר א' לפרקליטת המדינה וממונה על ענייני סכסוכי עבודה, פרקליטות המדינה
עו"ד אורנה גייל - יועצת משפטית ליחידת השכר והסכמי עבודה, משרד האוצר
דר' ישראל זיידרמן - יו"ר איגוד סגל המחקר והמזכ"ל, הסתדרות העובדים הכללית החדשה